Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 525/2024
03.09.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јасмине Симовић, Радославе Маћаров, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Крстић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране – Војска Србије, ВП ... ..., коју заступа Дирекција за имовинскоправне послове, Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 393/2023 од 10.08.2023. године, у седници одржаној 03.09.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 393/2023 од 10.08.2023. године у ставу другом, делу става трећег, ставу четвртом и ставу петом изреке, којима је преиначена пресуда Основног суда у Врању П1 165/22 од 11.10.2022. године, тако што је одбијен тужбени захтев и одлучено о трошковима поступка.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 393/2023 од 10.08.2023. године, у ставу првом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 393/2023 од 10.08.2023. године, у ставу првом изреке.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 165/22 од 11.10.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати по 150.000,00 динара за претрпљене физичке болове и страх, 50.000,00 динара на име наруженост и 250.000,00 динара на име умањења опште животне активности од 55%, са законском затезном каматом на ове износе од пресуђења 11.10.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавеже тужена да тужиоцу исплати преко досуђених, а до тражених износа од по 400.000,00 динара за претрпљене физичке болове и страх, 100.000,00 динара на име наруженост и 700.000,00 динара на име умањења опште животне активности од 55%, са законском

затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати по основу теренског додатка за период од 01.12.2017. године до вештачења 31.05.2021. године 604.800,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења 11.10.2022. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати по основу дневница за дежурство за период од 01.12.2017. до вештачења 31.05.2021. године 57.750,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења 11.10.2022. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавеже тужена да тужиоцу на име месечне ренте у виду мање исплаћене зараде по основу теренског додатка и дневница за дежурство плаћа 31.550,00 динара почев од пресуђења па убудуће док за то постоје законски услови, до 05. у месецу за претходни месец. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади парничне трошкове од 316.040,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 393/2023 од 10.08.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом и петом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом, трећем и четвртом изреке, као и одлука о трошковима поступка садржана у шестом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име претрпљених физичких болова исплати 120.000,00 динара, претрпљеног страха 50.000,00 динара, на име умањења опште животне активности од 5% 70.000,00 динара са законском затезном каматом од 11.10.2022. године до исплате, а тужбени захтев преко досуђених до износа од по 150.000,00 динара за претрпљене физичке болове и страх, 250.000,00 динара за умањење животне активности од 50% и 50.000,00 динара на име наружености, са траженом законском затезном каматом, одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавеже тужена да тужиоцу за период од 01.12.2017. до вештачења 31.05.2021. године, исплати по основу теренског додатка 604.800,00 динара и по основу дневница за дежурство 57.750,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом петим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади парничне трошкове од 167.200,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу у ком није успео у спору, тужилац је на основу одредби чланова 403. став 2. и 404. ЗПП благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Против дела пресуда којим је другостепени суд преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев и одлучио о парничним трошковима ревизија је дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па је у том делу Врховни суд испитао пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована. У преосталом делу, којим је другостепени суд потврдио првостепену пресуду у одбијајућем делу, ревизија је недозвољена по члану 403. став 3. ЗПП, а у смислу члана 404. ЗПП Врховни суд је оценио да не постоји потреба да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, нити је потребно ново тумачење права.

У поступку доношења пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац (рођен 1987. године) је у периоду од 2009. до 25.08.2020. године, када је остварио право на инвалидску пензију, радио као професионално војно лице у Војсци Републике Србије, ВП ... . У вршењу службе задобио је телесне повреде 30.11.2010. године, када су му делови маневарске муниције повредили око и леву руку. У судском поступку који је је тужилац након окончања лечења водио против тужене, послодавца, утврђено је да су повреде умањиле животну активност тужиоца за 35%, па му је са полазиштем на то утврђење досуђена накнаде нематеријалне штете. Тужилац се вратио на рад и наставио да обавља исти посао као и пре повређивања. Није вођен поступак за оцену његове радне способности у сврху премештаја на друго радно место. У новембру 2017. године, тужилац је доживео акутни инфаркт срца, у току лечења наредне године су му уграђена два бајпаса и до признавања права на инвалидску пензију више није радио. Као последица повреде на раду 2010. године дошло је до погоршања здравственог стања тужиоца у пределу ока, дијагностификована му је трихијаза – погрешно усмерење раста трепавица према унутрашњости ока, због чега му је у периоду од 2017. до 2020. године седам пута вршено одстрањивање трепавица. Ово лечење узроковало је физичке болове и страх јачине и дужине који су утврђени на основу налаза вештака, као и додатно умањење животне активности од 5%, које условљава трпљење душевног бола. Утврђено је да је инфаркт срца код тужиоца последица поремећаја метаболизма масти и пушења, али да су индиректно на појаву и манифестацију ове болести у животном добу од 30 година, која је додатно умањила животну активност тужиоца за 50%, утицали стрес, физички напори и изложеност ниским температурама. Утврђени су јачина и дужина физичких болова и страха који су последица претрпљеног инфаркта срца, да тужилац након 01.12.2017. године до остваривања права на инвалидску пензију није радио, као и висина износа који би остварио по основу теренског додатка и дежурства за период након 01.12.2017. године до вештачења у току спора 31.05.2021. године, који су му досуђени ставовима трећим и четвртим изреке првостепене пресуде.

На основу тако утврђених чињеница првостепени суд налази да постоји узрочно-последична веза између вршења војне службе и погоршања здравља тужиоца, како са аспекта компликација насталих повредом ока, тако и акутног инфаркта срца који је добио 2017. године, па одлуку којом делимично усваја постављени тужбени захтев за накнаду нематеријалне и материјалне штете заснива на одредбама чланова 154, 172. став 1, 200. и 277. Закона о облигационим односима. Тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете делимично одбија, налазећи да су захтеви за поједине видове штете превисоко опредељени. Захтев за накнаду материјалне штете у виду месечне ренте налази неоснованим у смислу одредби чланова 188. став 1. и 195. став 2. Закона о облигационим односима, из разлога што тужилац није пружио доказе о висини припадајућих износа.

Другостепени суд прихвата становиште првостепеног суда да у складу и под условима из одредби члана 164. Закона о раду, као и чланова 154, 173, 174. и 177. Закона о облигационим односима, тужена због оствареног ризика у вршењу опасне делатности има обавезу да тужиоцу накнади штету која стоји у узрочно-последичној вези са војном службом. Становишта је да погоршање здравственог стања тужиоца везано за функцију ока јесте последица повреде на раду 2010. године, па са полазиштем на утврђење да је тужиочева животна активност због болести трихијаза додатно умањена за 5%, као и дужину и јачину претрпљених физичких болова и страха који су последица овог погоршања здравља, снижава накнаде нематеријалне штете

досуђене првостепеном пресудом на 120.000,00 динара за физичке болове, 50.000,00 динара за страх и 70.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности. У преосталом делу, другостепени суд налази да је првостепени суд неправилно применио материјално право када је закључио да постоји правни основ спорне обавезе и делимично усвојио захтев за накнаду нематеријалне и материјалне штете која је последица инфаркта срца који је тужилац доживео 2017. године. По оцени другостепеног суда, налаз вештака судске медицине Миодрага Здравковића израђен 23.09.2022. године за потребе ове парнице, по коме су постојале здравствене индикације да тужилац буде распоређен на лакше радно место, не може бити од утицаја на заснивање одговорности тужене. Наиме, тужилац је након окончаног лечења наставио да ради. Посао професионалних војника због својих специфичности захтева рад на терену и дежурство, које је тужилац обављао више година и није приложио медицинску документацију на околност да су му у том периоду утврђене здравствене сметње које су налагале распоређивање на друге послове и задатке, а да тужена није поступила у складу са налозима и препорукама надлежних органа. Због наведених разлога у другостепени суд је преинчио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за накнаду штете која је последица инфаркта срца.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право, када је нашао да не постоји основ одговорности тужене за штету коју тужилац трпи као последицу болести срца, дијагностиковане 2017. године.

Чињенично је разјашњено да је тужилац након окончања лечења због повреде на раду 2010. године наставио да обавља професионалну војну службу, на идентичан начин као раније. Тужилац није тврдио, нити пружио доказе на околност да се након враћања на рад обраћао надлежним органима послодавца у сврху процене да ли његово здравствено стање омогућује да обавља професионалне дужности, са истим оптерећењем као и до тада, нити је пружио податке да ли је био на боловању и у ком временском периоду. Наиме, према члану 115. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“ бр. 116/07 ... 88/2015), који је у то време био у примени, здравствена способност оцењује се на захтев професионалног војног лица или његовог претпостављеног старешине на положају, команданта батаљона или њему равног или вишег положаја (став 1.); претпостављени старешина из става 1. овог члана дужан је да упути на оцену способности за службу у Војсци Србије лице које се непрекидно налазило у стању у служби на лечењу и боловању шест месеци или са прекидима 12 месеци укупно за последње две године (став2.). Процену здравствене способности професионалног војника, у складу са подзаконским актима, процењује надлежна војно-медицинска комисија.

Из наведених разлога, произлази да у смислу одредби чланова 154, 173. и 174. ЗПП не постоји узрочно-последична веза између вршења професионалне војне службе, као делатности са повећаним ризиком и инфаркта срца који је тужилац добио 2017. године, нити пропусти тужене везани за оцену способности тужиоца за службу у Војсци Србије, па је због тога правилно другостепени суд одлучио када је одбио тужбени захтев у делу за накнаду штете која је последица ове болести тужиоца.

Висина накнаде нематеријалне штете која је последица погоршања здравственог стања тужиоца због повреде на раду 2010. године правилно је одмерена по члану 200. Закона о облигационим односима, у складу са свим околностима конкретног случаја.

Правилно је другостепени суд одлучио и о трошковима поступка, на основу одредби чланова 165. став 2. и 153. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, одлука у ставу првом изреке донета је на основу члана 414. став 1. ЗПП, а одлука у ставовима другом и трећем изреке, на основу чланова 404. став 2. и 413. ЗПП.

Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић